AVELSRÅDETS RAPPORT 2008

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras där SKK:s Avelspolicy anger målen och strategin beskriver vägen dit. Den sjösattes 2005 i SGSK och ska utvärderas och revideras 2010. (Finns att läsa i sin helhet på SGSK hemsida). Inför revisionen görs en årlig utvärdering av arbetet som bla ska ligga till grund för eventuella förändringar av dokumentet. Det är viktigt att Du som medlem framför dina åsikter kring RAS till styrelsen eller avelsrådet så vi kan fortsätta att utveckla vår gordonsetter på bästa sätt.

AVELSBAS

Gordonsettern är en relativt liten ras i Sverige och för att den på sikt ska överleva finns i RAS följande strategi och mål:

Strategi

Stimulera nyttjandet av fler hanhundar, såväl svenska som utländska.
Begränsa matadoraveln (högst 30 avkommor per hanhund)
Begränsa Avelshundslistan till att endast uppta hanar med 0-3 kullar i Sverige
Inte para mer närbesläktade individer än kusiner (inavelsökning 6,25 %).
Beräkna inavelsökning för tänkta kombinationer och publicera detta på valplistan.

Mål

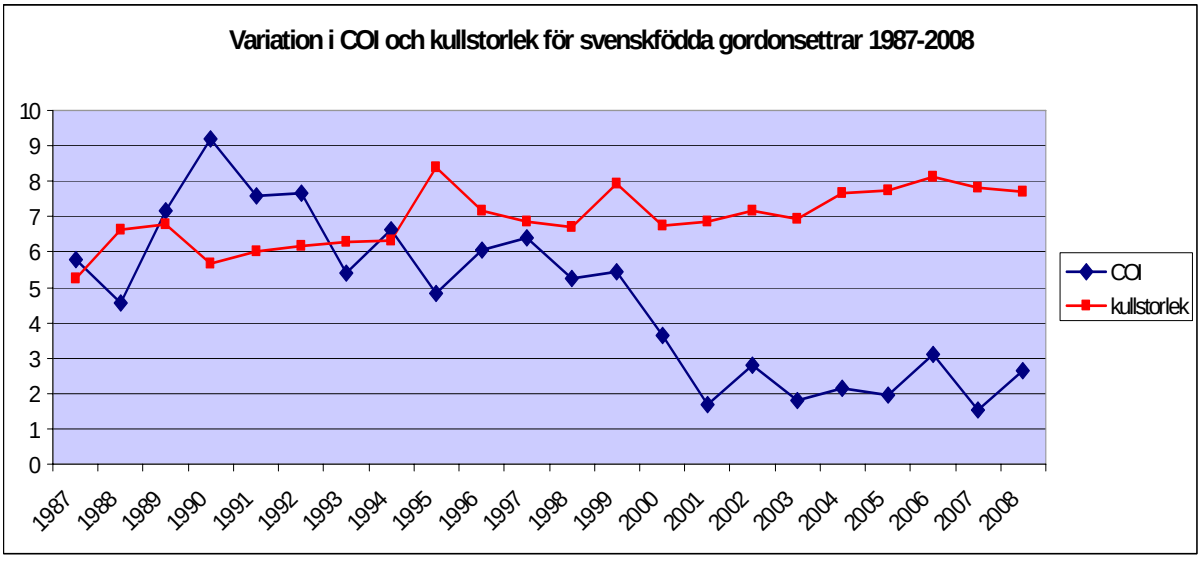
Öka den effektiva populationen över det kritiska antalet på 50 djur.
Sänka inavelsökningen mot det rekommenderade värdet 2,5 % baserat på fem generationer.

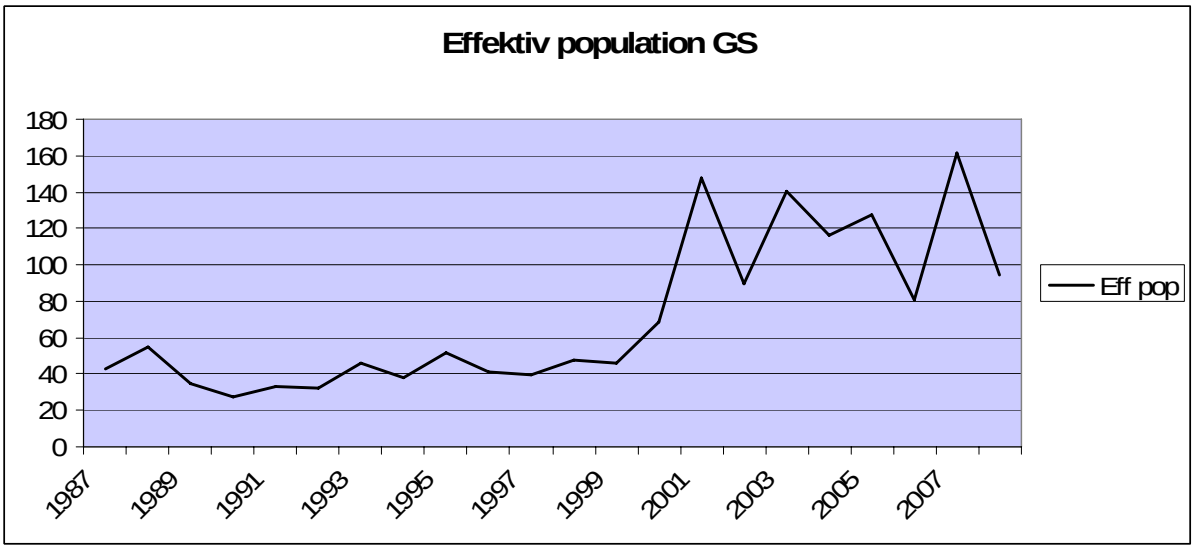
Antal registrerade GS (SKKs avelsdata)

Antal reg/år	2002	2003	2004		2005		2006		2007		2008	
Tikar (varav importer)	76	66	94	(4)	55	(6)	111	(4)	75	(9)	69	(3)
Hanar (varav importer)	73	58	82	(2)	45	(1)	87	(2)	58	(4)	63	(2)
Totalt	149	124	176	(6)	100	(7)	198	(6)	133	(13)	132	(5)

Hanhundar i avel med valpar registrerade 2008 (SKKs avelsdata)

		Hundens andel av rasen						
		2008	2008	2008	2008	2008	Totalt	Totalt
Regnr	**Namn**	**% Antal kullar**	**% Antal valpar**	**Antal kullar**	**Antal valpar**	**Kull-snitt**	**Antal kullar**	**Antal valpar**
S67573/2004	Mountaineer's Dollar	18,8	25,2	3	31	10,3	6	63
N23430/00	Buhammarens Stegg	6,3	8,9	1	11	11,0	1	11
S61679/2004	Svitjods Oden	6,3	8,1	1	10	10,0	1	10
LOF035131	V'Joop Du Marais De La Gordonniere	6,3	7,3	1	9	9,0	2	19
N09180/04	Langsundets Faun	6,3	6,5	1	8	8,0	1	8
FIN38100/06	Goango Black Booms	6,3	5,7	1	7	7,0	1	7
S16719/2003	Zettertjärns Panini	6,3	5,7	1	7	7,0	1	7
S44634/2000	Martinis Konrad	6,3	5,7	1	7	7,0	2	17
N04940/02	Bashammaren's Chammo	6,3	4,9	1	6	6,0	1	6
N10694/06	Finnvola's Kid	6,3	4,9	1	6	6,0	1	6
S37671/2002	Gråsjövalens Victor	6,3	4,9	1	6	6,0	2	15
N23577/99	Rippy’s Tex	6,3	4,9	1	6	6,0	3	24
N04940/02	Bashammerens Chammo	6,3	4,9	1	6	6,0	1	6
N12240/04	Bröttebergets Toddy-Boy	6,3	2,4	1	3	3,0	1	3
Totalt 2008		**100**	**100**	**16**	**123**	**7,7**		

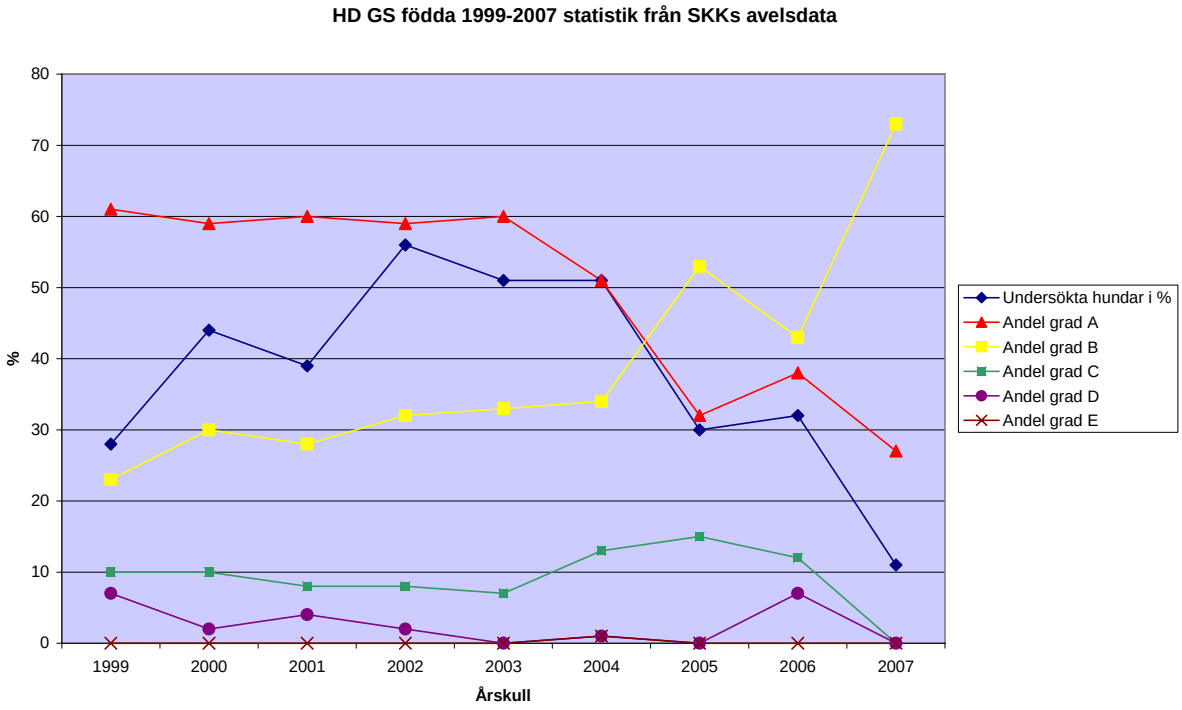
AR:s kommentarer
Antal registrerade GS 2008 är 132 hundar vilket är så när som på en hund identiskt med antalet registreringar för 2007. Den effektiva populationen är för 2008 beräknad till 94 djur vilket uppfyller det mål som ställts även om det är lägre än fjolårets effektiva population på 157 djur. Detta hänger samman med att inavelsökningen (COI) stigit något jämfört med ifjol. Inavelsökningen (COI) för 2008 var 2,65 % baserat på fem generationer vilket är en ökning jämfört med 2007 s 1,54% och strax över det optimala riktvärdet 2,5%. Detta kan förklaras av att två av årets sexton kullar låg över 6,25 % i COI (8,1% resp. 13,6%).
Användningen av hanhundar i avel avviker från RAS i ett fall då en hanhund står för en för stor andel kullar, hela 6 stycken totalt jämfört med rekommenderade 3 kullar/hanhund. Noteras också att kullstorleken ligger sjunkit marginellt de senaste åren. Kullstorleken anses kopplad till inavelsgraden på så sätt att kullstorleken minskar i takt med ökningen av inavelsgraden.
Strategierna följs till stor del och därmed uppnår vi delvis de ställda målen vilket är mycket positivt. Men som tidigare påtalats kan vi inte luta oss tillbaka och vara nöjda med att vi målen delvis uppnåtts redan nu utan arbetet måste hela tiden fortgå enligt strategin för att resultaten ska bibehållas och förbättras. Med den lilla avelsbas vi jobbar med inom rasen räcker det med en dåligt planerad parning för att resultatet ska se helt annorlunda ut. AR uppmanar alla uppfödare och hanhundsägare att tänka på RAS när ni planerar era kullar!

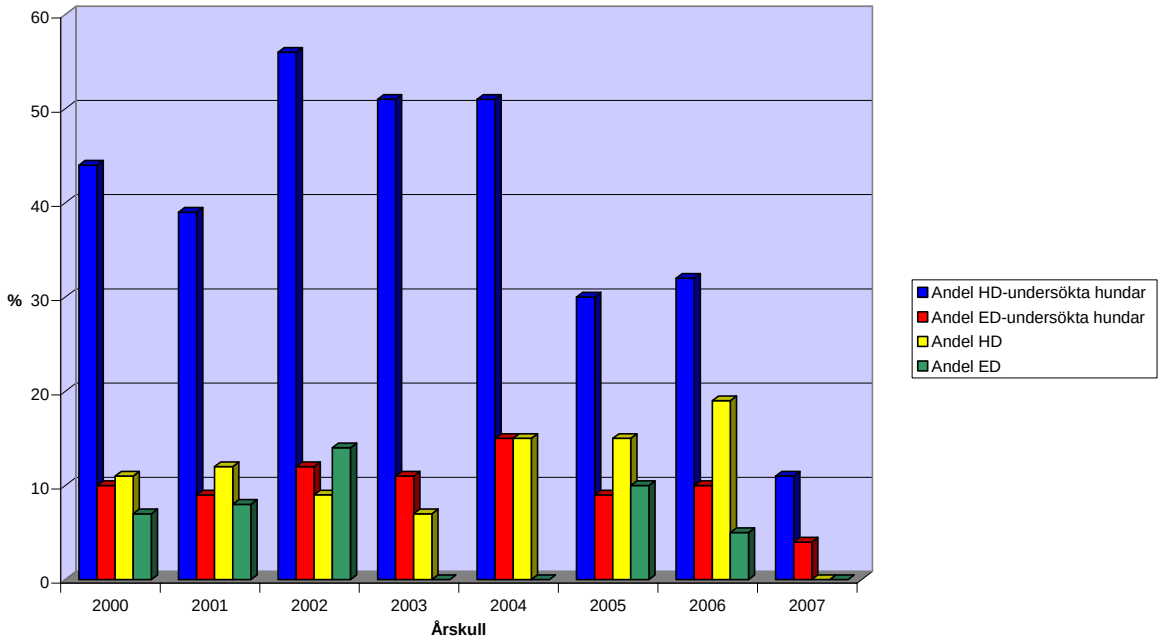
HÄLSOSTATUS

Ledsjukdomar
Höftledsdysplasi (HD) och armbågsledsdysplasi (ED) är polygent nedärvda utvecklingsrubbningar som finns beskriva i RAS. När det gäller HD följs sedan länge SKK:s hälsoprogram och grundregler. Frekvensen ED bland svenska gordonsettrar är inte helt kartlagd men ligger hos amerikanska gordonsettrar på ca 10% och här finns för närvarande inget bekämpningsprogram som tillämpas för rasen.

Strategi
Verka för att flertalet ägare HD-röntgar sin hund.
Undvika parningar mellan individer vilka bägge har helsyskon med HD.
Uppmana fler att ED-röntga i samband med HD-röntgen.
Införa krav om ED-fri för avelshundslistan.

Mål
Minst 50 % av registrerade hundar skall HD röntgas.
Bibehålla HD frekvensen på nuvarande nivå (ca 10 %) trots en breddad avelsbas.
Kartlägga förekomsten av ED.

AR:s kommentarer
Andelen HD röntgade hundar födda 2005 och 2006 är endast ca 30% jämfört med de tre tidigare åren då andelen legat på drygt 50%. Av årskullen 2007 har hittills endast 11% av hundarna undersökts men den siffran förväntas stiga då många hundägare väntar att röntga sina hundar tills de är närmare 2 år gamla. Medelåldern för gordonsettrar vid röntgenundersökning för SKK är ca 20 månader. Vid samma tidpunkt ifjol var andelen undersökta djur av årskullen 2006 också ca 11% vilket gör att vi kan förvänta oss siffror långt under 50% även för 2007:orna om ett år.
När så få djur i populationen är undersökta ges ingen rättvisande bild av frekvensen HD. Siffran 19 % HD för 2006:orna får därför tas med en nypa salt även om trenden är något oroande.
Den låga andelen undersökta djur är alarmerande. Även om kraven på att föräldradjuren ska vara HD-fria är oförändrat så tappar vi viktig information om föräldrarnas syskon och kullarnas status som helhet. Eftersom nedärvningen är polygen och sjukdomen komplex gäller det att vi kan behålla överblicken över sjukdomen och det gör vi bäst genom att undersöka så stor del av våra hundar som möjligt.
Inom många andra raser har man sett att frekvensen HD legat relativt konstant senare år trots krav på att avelsdjuren ska vara fria från sjukdomen. Sjukdomens komplexitet gör att man måste ta hänsyn inte bara till avelsdjurens status utan även till övriga släktingars. Därför har SKK under 2008 börjat använda sk HD-index inom fem utsatta raser, bla labrador retriver och rottweiler. HD-index påverkas av släktingarnas HD status mer än den enskilda individens och man tar också hänsyn till en del miljöfaktorer såsom hundens ålder vid undersökningstillfället och vilket avslappnande preparat som givits. (För dig som vill läsa mer om HD-index rekommenderas SKKs och NSKs hemsidor där informationsartiklar publicerats.) HD-index kan alltså ses som ett sätt att minimera de svagheter som nuvarande system har.
För att en ras ska kunna använda HD-index krävs dock att ett tillräckligt stort antal hundar röntgenundersöks- minst 50 hundar/årskull. Antalet undersökta GS födda 2005 var endast 34 st och för årskullen 2006 58 st. Om vi inom SGSK är intresserade av att få använda HD-index i framtiden måste vi sannolikt bli bättre på att låta röntga våra hundar. Systemet används redan på GS i bla Norge och AR rekommenderar att vi under 2009 undersöker möjligheten att få HD-index hos SKK.

Andelen undersökta hundar avseende ED har legat relativt konstant kring 10-15%. Med så få undersökta djur går det naturligtvis inte att kartlägga förekomsten inom rasen. Det kan vara så att man inte uppfattar ED som något större problem inom rasen men för de enskilda hundar som drabbas är oftast ED en allvarligare sjukdom än HD som påverkar funktionen i större grad.
Vi vill därför uppmana alla hundägare och uppfödare att hjälpa till i avelsarbetet för friska gordonsettrar genom att låta röntgenundersöka era hundar.

Övriga sjukdomar

Klolossning (Symmetrisk lupoid onychodystrofi = SLO) och Kronisk Lymfocytär Thyreoidit (som ger nedsatt sköldkörtelfunktion) är de specifika sjukdomar som nämns i RAS. För båda gäller att arvsgången inte är fastställd för gordonsetter och därmed finns inte heller några bekämpningsprogram framtagna. Kring SLO pågår forskning i samarbete med Norge vilket redovisas kontinuerligt i Avance och på SGSK hemsida. Antalet officiellt anmälda fall av SLO är jämfört med tidigare år fortsatt lågt. Under 2008 har försök gjorts att samla in blodprov från friska äldre hundar som ett led i forskningen kring sjukdomen. Antalet blodprov är dock fortsatt för lågt för att forskningen ska kunna komma vidare i nuläget- se SGSK hemsida.
När det gäller sköldkörtelsjukdomen Kronisk Lymfocytär Thyreoidit får vi vara uppmärksamma på djur som drabbas bla genom att studera djurförsäkringsstatistik avseende sjukdomar.
Inget mer fall av Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) på gordonsetter har kommit till kännedom i Sverige under året. Endast ett bekräftat fall finns sedan tidigare. Cerebellär cortikal abiotrofi (CCA) är en ärftlig sjukdom som angriper lillhjärnan och för den som vill läsa mer finns information på SGSK hemsida. Blodprov har tagits på två släktingar till den drabbade hunden för vidare distribution till USA där CCA är mer utbredd inom rasen och forskning pågår för att hitta den sjuka genen i syfte att kunna utveckla en gentest för bekämpning av sjukdomen.
Fram till dess mer är känt om sjukdomarna tillämpas det allmänna rådet att sjuka hundar eller hundar som ger avkomma med sjukdom med trolig ärftlig bakgrund inte bör användas i avel.

KLOSJUKDOM (SLO), ANMÄLDA FALL UNDER 2008

Namn & Reg.nr	**Härstammning**
Zettertjärns Guinezze S55642/95	Vinstamarkens Pino S32474/86 Kammarvolas Attacha N31929/90
Patjanens Prego-Rosso S61187/2003	Zettertjärns Whooper S25547/2001 Tussafjellets Tove N02968/98

Ägarna till ovanstående hundar har skriftligen gett tillstånd till att uppgifterna publiceras. (se SGSKs hemsida).

EXTERIÖR
I RAS beskrivs en oro för den exteriöra utvecklingen av gordonsettern där en uppdelning i små ras atypiska jakthundar och enorma ofunktionella ”showhundar” såsom redan skett i flera länder befaras även i Sverige.

Strategi
Uppmana våra uppfödare att i avel endast använda funktionellt korrekta och friska avelsdjur. Att lägga större tonvikt på det rastypiska.
Utbilda och informera våra utställningsdomare så att inte för små hundar eller alltför stora så kallade showhundar premieras. Öka förståelsen för rasskillnader hos våra jaktprovsdomare.
Motverka tendenserna till uppdelning i olika typer.

Mål
Att med bibehållna jaktegenskaper få fram rastypiska Gordonsettrar med för jakten funktionell och sund exteriör.

CERTIFIKAT PÅ UTSTÄLLNING (Registrerade i SKK 2008)

Namn & Reg.nr	**Antal Cert**
Svitjods Oden S61679/2004	3
Zettertjärns Blaze S33571/2006	3
Mortenfjellet's Keano S26869/2006	2
Zettertjärns U-Hell S19856/2005	2
Hammarkleiva's Ze-Exa S61193/2003	1
Klettkovens Karikatur N06862/06	1
Mountaineer's Dakota S67583/2004	1
Mountaineer's Dollar S67573/2004	1
Zettertjärns Duke S27459/2007	1
Zettertjärns Iona S47937/98	1
Åshöjdens Yaffa S47769/2006	1

UTSTÄLLNINGSCHAMPIONAT (Registrerade i SKK under 2008)

Ny Titel	**Namn & Reg.nr**
SUCH	Gråsjövalens Victor S37671/2002 J SUCH
SUCH	Patjanen's Santa-Inez S61188/2003 SUCH
SUCH	Rippy's Tex N23577/99 INTJCH NJCH NUCH SJCH SUCH
SUCH	Svitjods Olga Lm S61680/2004 SJCH SUCH
SUCH/ DKUCH	Svitjods Oden S61679/2004 DKUCH SJCH SUCH
SUCH/ NUCH	Klettkovens Karikatur N06862/06 NUCH SUCH
SUCH	Sangerfild Clan Curator RKF1683631 RUCH SUCH

AR:s kommentarer
De i RAS fastställd målen när det gäller exteriör är naturligtvis inte helt enkla att mäta men ett sätt är att titta på hur bra omdömen våra hundar får i utställningsringen.
I år har glädjande nog hela 4 stycken championat tilldelats svenskfödda och svenskägda hundar vilket är starkt i den ökande internationella konkurrensen.
Även om totala antalet CERT är något färre än i fjol är det även där en klar dominans av svenska hundar.

MENTALITET
Via SGSK:s distriktskontakter har försök till samordning av MH-tester gjorts med tidigare dåligt resultat. Under 2008 genomfördes dock MH-tester för gordonsettrar med lyckat resultat. Intresset hos våra hundägare för att genomföra MH-test har varit relativt svalt vilket skall ses i ljuset av att MH-test är en ny företeelse i jakthundskretsar och kanske därför inledningsvis betraktas med en viss skepsis. I en web-enkät har dock många klubbmedlemmar uttalat sig positivt till att MH-testa sina hundar.

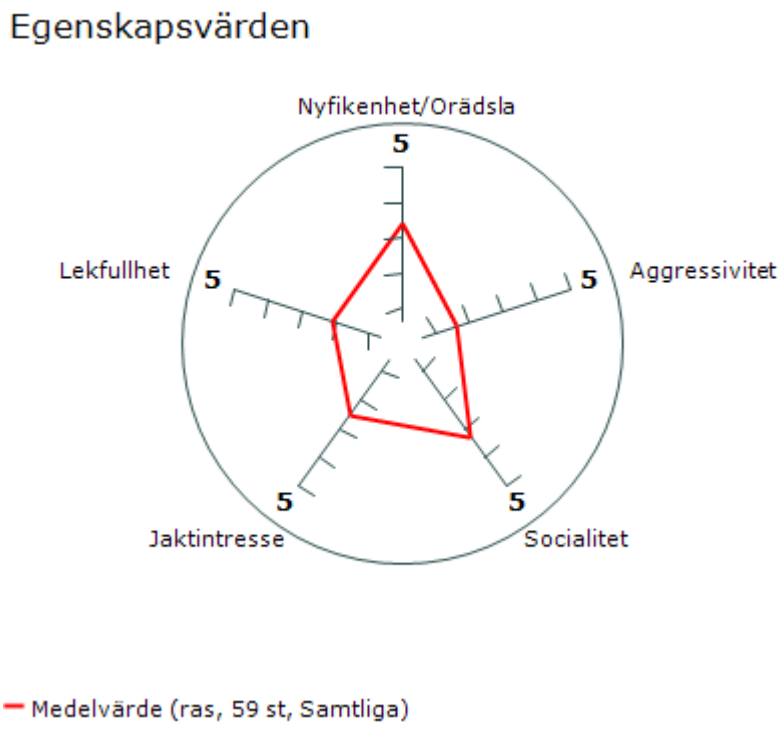
Strategi
Att öka intresset för MH-tester och verka för att gordonsettern MH-testas kullvis.

Mål
Att tillräckligt många gordonsettrar i Sverige gör en MH-test för att kunna inventera den mentala statusen hos rasen och utifrån inventeringen göra en ras-profil. Att utveckla modeller för att kunna användas vid val avelsdjur.

MH-översikt från SKK:s avelsdata

Sammanställning per födelseår	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Antal födda	140	129	117	112	169	110	184	130	132
Känd mental status	6	5	6	2	21	8	4	1	-
varav - hanar	4	2	5	2	12	5	2	-	-
- tikar	2	3	1	-	9	3	2	1	-
Beskrivaren avbryter	-	1	-	-	1	1	-	-	-
Ägaren avbryter	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avbrutit MH (före 2002-07-01)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oacceptabelt beteende	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ägaren avstår skott	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Avsteg från avreaktion	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Ras-profil GS från SKKs avelsdata

AR:s kommentarer
Antalet hundar som genomgått MH-test är ökat under året och totalt sett har vi kommit upp i den gräns på ca 60 individer som behövs för att beräkningen av ras-profilen ska vara relativt säker. SGSK håller på att undersöka intresset i klubben för att utbilda egna B-funktionärer vilket förhoppningsvis kan öka möjligheterna för fler MH-testade gordonsettrar.

FUNKTION/JAKTEGENSKAPER
Gordonsettern är idag en omtyckt jakthund av många jägare och anses i allmänhet ha mycket bra jaktlust samt vara tidigt jaktmogen. Rasen har utvecklats enormt jaktligt sett över de sista 20 åren och har också blivit mycket populär att äga då den är social och trevlig som individ.

Strategi
I aveln bör jaktprovsmeriterade avelsdjur användas som därmed dokumenterat sina jaktliga egenskaper. I detta sammanhang skall dock även den mentala statusen och sundheten på individen vägas in.
Bättre urval av avelsdjur med god mentalitet bland annat med hjälp av MH-test.
En utveckling av gordonsettern som jakthund kräver även utbildning av ägaren/föraren.

Mål
Fler jaktprovsmeriterade gordonsettrar, minst 20 % av alla starter skall leda till pris.

Jaktprovsstatistik för gordonsettrar

År	Totalt antal startande	Antal pristagare	Andel pristagare
2008	?	67	?
2007	435	76	17%
2006	354	62	18%
2005	369	68	18%
2004	313	48	15%
2003	322	44	14%
2002	307	60	20%

Äldre statistik hämtat från www.setter-co.se/provstatistik.htm

JAKTCHAMPIONAT (Registrerade i SKK under 2008)

Ny Titel	Namn & Reg.nr
SJCH	SJCH Åshöjdens Vivi S31385/2004
SJCH	DKUCH SJCH SUCH Svitjods Oden S61679/2004
SJCH	SJCH SUCH Svitjods Olga Lm S61680/2004

FÖRSTAPRISTAGARE PÅ JAKTPROV 2008

Namn & Reg.nr.	**Merit**
Svitjods Olga Lm S61680/2004	2x1 Skl, 2xCERT,2xCK, 2xCACIT, HP
Åshöjdens Vivi S31385/2004	1x1 Skl, CERT, CK, HP
Patjanen's Santa-Inez S61188/2003	1x1 Skl, CERT, CK, HP
Heimfjellet's Fröya N07760/02	1x1 Skl, CERT, CK, HP
Gråsjövalens Victor S37671/2002	1x1 Skl, CERT, CK, HP
Varangerviddas Rago N04424/02	1x1 Skl, CERT, CK, HP
Mountaineer's Dollar S67573/2004	1x1 Skl
Mountaineer's Darcie S67582/2004	1x1 Ökl, HP
Åshöjdens Camaron S32156/2005	1x1 Ökl, HP
Idrefjällens Zamba S19020/2006	1x1 Ökl, HP
PO Setters Alizia S58392/2002	1x1 Ökl, HP
Zettertjärns Bleika Ionasdotter S33567/2006	1x1 Ökl, HP, 1x1 Ukl, HP
Svartekällans Yatzy S36782/2004	1x1 Ökl, HP
Nymarken's Knockando S27063/2007	1x1 Ökl, HP
Svartekällans Varo'n S11790/2006	1x1 Ökl, HP
Zettertjärns Duke S27459/2007	3x1 Ukl, 2xHP
Zettertjärns Blaze S33571/2006	2x1 Ukl, HP
Kråklifjellet's Janka N13807/07	1x1 Ukl

AR:s kommentarer

Antalet SJCH var förra året hela tre stycken och liksom på utställningssidan sågs en dominans av svenskfödda och svenskägda hundar vilket är oerhört glädjande.

Tyvärr har jaktprovsstatistiken från FA inte varit tillgänglig vilket gör att vissa data såsom procent pristagare/ startande inte har kunnat beräknas. Tittar man bara på antalet pristagare ser siffran ut att ligga i parietet med tidigare år.

I strategin finns bland annat punkten att utbilda ägare/förare vilket är en nog så viktig del för att vi ska kunna uppnå målet i RAS. Runt om i landet anordnas olika typer av kurser men träning kan man nästan aldrig få för mycket av så kanske kan detta arbete utökas ytterligare under de närmsta åren.

AVELSRÅD

Sammankallande	Margareta Uhlhorn
Ledamot Syd	Anita Aronsson
Ledamot Nord	Ewa Posner-Storm

Margareta Uhlhorn 090117